

ibidem contenta de ministeriis prædicationis, ac Missarum celebrationis. Neque obstat concessione illam fuisse temporalem, quia reuera quoad hoc perpetua fuit, quatenus priorem Pauli Tertii cum suis confirmat qualitatibus, quarum una est perpetuitas, quicquid de concessione in ordine ad alia sit.

Quid sententia prædicta obstat, quæ aliquando in vſu.

342 Et hæc quidem P. Ioannes Perez Menacho in explicatione priuilegiorum ad Compendium Indicum. Verb. *Absolutio, Dub. 4.* quæ cum verosimilia appareant, nisi aliquid aliàs occurreret, propter quod aliter sentire necessarium sit, possent sine scrupulo recipi, & generaliter practicari, sicut factum in his Prouinciis: licet ob reuerentiam Episcoporum, noui Sacerdotes eisdem solerent à Superioribus præsentari. Vnde cum Anno 1618. Venerabilis memoriæ P. Didacus Alvarez de Paz tunc Prouincialis, Neomyſtæ mihi licentiam ad audiendas confessiones daret, addidit præsentatum me cum aliis pariter Ordinatis Illustriſſimo D. P. Bartholomæo Lobo Guerrero, Archiepiscopo Limano, licet non esset necessarium. Illius enim Prælati singularis in Societatem affectio, & amabilis comitas, id fanè promeruit, vt erga eum officia aliàs non debita Societas frequentaret. Sed occurrit certè quædam sententiam compulerit aliam amplexari, quia scilicet R. P. N. Generalis præsentationem faciendam esse præscripsit: instantibus enim Episcopis sic fieri conueniens vſum est, vnde & priuilegij vſus, si verè legitimus, eatenus limitatus. Sic etiam videntur lenſiſſe Pontifices: nam Gregorius XIII. in citatâ Bullâ confirmans Pauli Tertij concessionem, vnus Episcopi approbationem sufficientem statuit, & gratiam huiusmodi voluit esse temporalem. Et ita Societas intellexit, addens in margine priuilegij Verb. *Confessarius*, durasse tantum vsque ad annum 1603. & eam quidem cum eâ amplitudine nullus postea Pontifex concedere voluit, sed cum limitationibus, de quibus *suprà*.

Dispositio R. P. Generalis

Mens Pontificum.

Cum qualitate perpetuitatis non esse confirmatam concessionem à Greg. XIII.

L. Doli. de Verb. significat.

Glossa.

Responsio pro contra.

343 Velle autem illam esse perpetuam ob rationem illam, quod scilicet per eam concessio Pauli & Iulij confirmetur, prout ab illis confecta fuit, & ita vt perpetua, difficillimum fanè apparet, quia cum perpetuitatis qualitas ab eodem denegata sit, qui stare queat, vt secundum eandem priuilegium dictum voluerit confirmare? Generi ergo per speciem derogatum, iuxta vulgarem regulam: neque concessio ad id extendenda, pro quo specialiter est prouisum. Cap. *Si propter*, de Rescriptis in 6. vbi Doctores, & pro quo specialiter Calderinus *Consilio 1.* & Horatius Mandosius, de priuilegijs ad instar. *Glossa. 8. n. 6.* & pro eodem est. *L. Doli. D. de verbor. significat.* in qua sic dicitur: *Clausula, quæ in stipulationibus subiicitur, non pertinet ad eas partes stipulationis, in quibus nominatim cauetur.* Vbi *Glossa* Verb. *Caueatur*, sic ait: *nota generale Verbum non pertinere ad ea, de quibus nominatim caueatur: quod ex variis iuribus illustrat.* Quæ quidem & alia melius & vrgentiùs in hanc partem aduocantur, quam vt per illa ostendatur limitationem in concessione Gregorij non esse ad Confessionum auditionem trahendam, quia de illâ dictum fuit: *Prout per dictos Prædecessores confecta fuit.* Vbi quidem doctrina prædicta non sine violentia vi-

detur applicari. Satiùs quidem fuisset asserere concessionem Gregorij temporalem fuisse, sed non obstat concessio aliarum perpetuitati, dum eas non reuocauit, iuxta doctrinam superius traditam: quia priuilegia dicta non sunt per Tridentinum reuocata, quod de Indiis, & remotissimis partibus non egit, in quibus necessarium est specialius prouideri. Vide *infra num. 484.* Vbi & accommodari nuper tradita doctrina potest, in generali inquam dispositione non venire ea, de quibus specialiter est prouisum; quando scilicet ad ita prouidendum peculiare rationes occurrunt. Extrat etiam pro necessitate dictâ Breue Innocentij X. de quo *num. 181.*

ria sententia conuenientior.

344 Et prædicta quidem ostendunt non solum in Societate priuilegium cum limitatione prædicta ad praxim applicandum, sed etiam in Religionibus aliis communicationem habentibus: quia non inſtitimus tantum in Generalis ordinatione, sed in vrgentiùs fundamentis, propter quæ illa processit. Quamquam erunt fortè qui contendant totum hoc ad forum externum spectare, cum tamen in conscientie foro contrarium liceat, ob ea quæ adducit Fr. Ioannes Baptista in Animaduersionibus pro Confessarijs Indorum *fol. 440. & seqq.* vbi & pro eodem citat graues alios & doctos Magistros: sunt enim priuilegia Pontificum sic concedentia. Quod autem post illorum Auctorum scripta, & eos allegantis, qui ante annum 1600. scripsit, circa hoc videtur innouatum, cum in gratiam Episcoporum fuerit, & illis per recursum in ordine ad exterius forum videatur fieri satis, non est cur Religiosi tot Pontificum fauoribus debeant spoliari. Poterit ergo contra eos procedi, qui sine approbatione deprehensi fuerint ministerium istud exercere; sed non Censuris & penis Ecclesiasticis, sicut in citato Breui Innocentij X. declaratur. Si dicas negotium hic agi merè internum, & solum ad forum conscientie spectans, ac propterea non bene accommodari fori vtriusque distinctionem, neganda est illatio, quandoquidem Pontifices de negotio tali loquentes, & dicta priuilegia concedentes, forum vtrumque circa illa etiam discreuerunt: quod & alij Scriptores agnoscunt de hoc agentes: vnde ex eo nullâ videtur repugnantia circa huiusmodi emergere positionem. Verosimilis profectò difficultas: sed an verus, viderint doctores. Ego quidem non auferim improbabile penitus ob reuerentiam & auctoritatem ita sentientium pronuntiare. Cum videamus passim multa vt probabilia admitti, & iuxta ea praxim decurrere, quæ minori cum fundamento, & leuiori auctoritatis pondere, à suis sunt auctoribus promulgata. Vide P. Escobar de Mendoza *Tomo. 1. Theol. moral. in Præloquio Cap. 4. & Pharaonium Tract. 1. Sessio 3. Casu 14. & 17.* Pro quo & facit, quod in Compendio Indico, Verb. *Confessarius*, Adnotatio sic habet: *Potestas approbandi conceditur Prouincialibus.* Quod quidem ita Scriptum post annum 1603. ad quem, vsque concessionem Gregorij durasse ibidem adnotatur. Iuxta quæ illud certius Episcopos in approbationibus non posse limitationes apponere, quando in approbationibus absolute sufficientia comprobatur, vt quod

Religionibus alijs priuilegijs cum limitatione practican-dum.

Solum pro foro externo prohibitions Pontificum procedere, quis & que probent.

Non esse id penitus improbabile.

Episcopi non posse cum t. mi-

rationibus Religiosos approbare.

Non tamen iuuenes publice exponendos.

Simplex Sacerdos an possit oleum pro Vnctione benedicere, aut sine benedictione conferre.

P. Martini.

Posse conferri, Parocho non adstante, aut recitante.

Circa Indos peccari mortaliter per omissionem.

feminas non audiant nisi post 40. annos, & similes. Quod tenent Auctores à Diana adducti *Parte 11. Tractat. 8. Resolut. 27.* & iis addendus Dom. Villaruel *Parte 1. Quest. 6. Artic. 12. num. 8. & seqq.* Vbi & quod approbati cum limitatione sunt eligibiles per Bullam & Iubilæum; pro quo Magistros Salmanticenses adducit. Nec tamen propterea laudandi Prælati, qui iuuenes in Ecclesijs exponunt: id quod aliquando Episcopos ad graues solet querimonias publicitùs prouocare. Nec de materia ista plura, circa quam difficultates aliæ, nec leues, occurrunt: sed quæ pro Indiis speciales, non sunt, vnde omittendæ illæ, ne dum communia tractationi subiiciemus, opus immensum moliamur. Sit ergo

C A P V T XII.

De Priuilegijs Indorum circa Sacramentum Extremæ Vnctionis.

345 **N**illum extrat speciale in Compendio Indico, præter illud, de quo, *num. 115. & seqq.* de vſu sacrorum oleorum vltra annum. Pro vitandis autem circa hoc scrupulis videnda quæ habet Diana *Parte 3. Tract. 4. Resolut. 176.* & pro Indiis facit quod ait P. Martinon *Tomo 5. Disput. 65. num. 16.* circa potestatem simplicis Sacerdotis ad benedictionem, & quod sine benedictione conferri possit: verba illius sunt: *Immo quia opinio in praxi, posset Sacerdos in casu extrema necessitatis oleum ipse benedicere, eoque moribundum inungere: aut si neque benedicere liceret, posset vti oleo etiam non benedicto. Sed si agrotus superueneret, vngendus esset iterum sub condicione, propter securitatem.* Sic ille. Idem cenſet probabile P. Amicus *Tomo 8. Disput. 19. n. 40.* Neque alibi mentio magis specialis occurrit, nisi quatenus generali concessione circa administrationem Sacramentorum comprehenditur in Bullis Adriani Sexti & aliorum. Poterit quidem conferri quoties Parochus abest, & infirmus periclitatur, pro quo non est priuilegium necessarium: immo etiam adit, & iniuste neget, vt docent Auctores, quos adducit & sequitur Diana. *Parte 3. Tractat. 4. Resolut. 170. & Parte 5. Tract. 3. Resolut. 62.* ex quibus P. Laymam *Lib. 5. Tract. 8. Cap. 7. numer. 3.* non solum posse, sed teneri affirmat, non tamen sub mortali. Quod quidem ego in Indiis non admiserim, qui ob capacitatis defectum non ita facile disponi possunt ad habendum actum contritionis, aut supernalis attritionis ad Sacramentum Poenitentie iuxta communem sententiam necessarium: ad Sacramentum autem Vnctionis minus aliquid sufficere, & bona fide receptum sine affectu ad peccatum, quod memoriæ non occurrit, gratiam conferre, graues Doctores affirmant, de quo dixi *Tomo 1. Theologicorum Problematum, in fine, & videri etiam potest P. Martinon supra num. 36.* vbi ita affirmat. Pufillos ergo istos tali remedio, cum adhiberi facile possit, priuare, inhumanum est, & à Christianâ charitate penitus alienum. Neque obstat, si dicatur non esse obligationem sub mortali Sacramentum istud recipiendi, de

quo Auctores apud Scriptorem citatum: & ita neque conferendi. Nam illatio ista in alijs Sacramentis non est legitima: licet enim quis non teneatur intra annum confiteri, Parochus tamen, iuxta receptissimam sententiam, de qua *infra*, tenetur audire, & idem est de Eucharistia, ac Matrimonio, sicut & de Confirmatione atque Ordine respectu Episcopi. Et in eodem Sacramento Vnctionis communiter tenent Scriptores: & aliqui adeo grauem obligationem agnoscunt, vt cum periculo vitæ etiam conferendam arbitrentur. Pro quo videndum Diana *suprà Tractat. 4. citato. Resolut. 174.* In casu autem, de quo loquimur, simplex Sacerdos loco proprii succedit, facturusex obligatione charitatis, quod alius facere ex obligatione iustitiæ tenebatur. Pro quo & P. Martinon *suprà n. 48.*

Qualis obligatio Parochorum circa illud.

346 Est etiam in compendio communi aliquid, de quo videndum quomodo possit specialiter ad Indos pertinere. Verbo enim *Extrema Vnctio*, sic habetur: *Possunt Nostri vs, qui intra septa Collegiorum, seu Dommorum, infirmati fuerint, Extremam Vnctionem Apostolicæ auctoritate liberè & licitè, Parochialis Presbyteri vel alterius cuiusvis Episcopi vel Superioris licentiâ vel assensu nullatenus requisito, ministrare.* Concessum est *Benedictionis, vt in Compendio Minorum. Verb. Vnctio extrema §. 1.* Sic illud. Vbi videndum præscribitur. verb. *Sacramenta, & Verb. Familiars. §. 1. & 2.* vbi idem conceditur pro omnibus, qui in nostris morantur obsequijs, & pro familiaribus tam intra, quam extra septa Collegiorum seu Dommorum commorantibus, atque etiam pro famulis. In Adnotatione autem ad §. 1. Verb. *Familiars*, sic dicitur: *Familiaribus Extrema Vnctio poterit administrari, atque adeo iis solis, qui in Dombus, Collegijs, Residentijs, & alijs locis Societatis habitauerint.* Sic ibi. Quod quidem ad id, quod de Extremâ Vnctione dictum est in §. *proprio*, videtur referendum: quandoquidem ibidem dicitur videndum quod *verbis citatis* continetur. Iuxta quæ priuilegium dictum non videtur ita ad vſum adſciscendum, vt extra septa nominatis in illo conferatur. Sed cum Adnotatio pro Societatis tantum vſu apposta sit, poterunt qui priuilegiorum communicatione, aut etiam directâ concessione fiuntur, illis vt iacet vti, seruatis tamen iis, quæ pro vitandâ offensione prudentia dictauerit obseruanda.

Priuilegijs circa administrationem pro exercitijs dum in domibus Religiosis inſtituantur.

Adnotatio pro Religiosis alijs non vrget.

347 Verum ne vſus liceat, obſtare aliud potest, quod scilicet priuilegium illud videtur fuisse viuæ vocis oraculum, quia auctoritate Apostolicâ concessum fuit à Nicolao Franco de Latere Legato, vt ex Lezano obseruat Diana *Parte 9. Tract. 9. Resolut. 36. §. Sed hic obiter.* Et ita tamquam oraculum proponitur in Compendio Minorum. Videtur autem Cardinalis Lugo in Adnotationibus ad Oracula Compendij communis, illius auctoritati deferre, ex eo quod addat Verb. *Extrema Vnctio*, quasi aduertat: *sed concessum in primis fuit per Litteras Benedictini à Nicolao Franco Nuntio cum potestate Legati à Latere in Regnis Castellæ & Legionis, vt constat ex Bullario Regularium apud Fr. Emmanuelem Rodriguez sub titulo Bullæ 42. num. 4. sub Sixto IV.* Sic ille. Sed id non obstat: quia non potuit Auctoris dicti iudicium contra apertam decisionem

Difficultas ex eo quod videtur vſus vocis oraculum.

Cardinalis Lugo vt satisfacere videtur.